

Przepisy epizodyczne, przejściowe i dostosowujące – teoria, problematyka formułowania i umiejscowienia w akcie

Warszawa 2025

Harmonogram szkolenia

1. Zagadnienia wprowadzające. Geneza i uwarunkowania systemowe przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących.
2. Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących.
3. Analiza praktycznych problemów związanych z formułowaniem i umiejscowieniem w akcie przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących.

Zagadnienia wprowadzające.

Geneza i uwarunkowania systemowe przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących

1. Przepisy epizodyczne.

Wprowadzone do ZTP rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 listopada 2015 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”.

Powody zmiany – przede wszystkim względy praktyczne, tj. potrzeba uregulowania podstawowych kwestii dotyczących regulacji, których istotą było:

- 1) wprowadzenie odrębności od przepisów ogólnych przy ściśle określonym okresie ich obowiązywania;
- 2) wskazanie celu, jaki ma być osiągnięty w ściśle określonym czasie bez konieczności stałej modyfikacji regulacji merytorycznych danego aktu prawnego;
- 3) umożliwienie szybkiego reagowania na dany problem np. ekonomiczny, finansowy czy społeczny w ściśle określonym czasie.

Zagadnienia wprowadzające.

Geneza i uwarunkowania systemowe przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących

W praktyce zaczęło pojawiać się określenie „epizody”, „specki” czy też „ustawy incydentalne” na określenie przepisów czy też całych aktów prawnych zawierających regulacje epizodyczne.

Zmiana weszła w życie z dniem 1 marca 2016 r. Do projektów aktów prawnych, które zostały skierowane do uzgodnień przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zmieniającego, a w przypadku projektów aktów prawnych niepodlegających uzgodnieniom – które przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zostały skierowane do podpisu, stosowane były przepisy dotychczasowe.

Zagadnienia wprowadzające.

Geneza i uwarunkowania systemowe przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących

2. Przepisy przejściowe i dostosowujące.

W ZTP mają swoje ugruntowane miejsce. Wynikają z zasady demokratycznego państwa prawnego i wpływających z niej zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa (i wynikającego z niej obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa prawnego) oraz ochrony praw nabytych i interesów w toku.

Zasadnicza zmiana w stosunku do stanu sprzed nowelizacji z 2015 r. jest taka, że wcześniej przyjmowano zasadę bezpośredniego działania nowego prawa. Przyjęto wówczas, że jedynie w przypadku stosowania przepisów dotychczasowych, taką normę należało wyrazić w przepisach przejściowych.

Zagadnienia wprowadzające.

Geneza i uwarunkowania systemowe przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących

W wyniku przede wszystkim orzecznictwa TK, SN i NSA zgodnie z obowiązującym brzmieniem ZTP należy dokonać analizy zagadnień intertemporalnych i określić w przepisach przejściowych, które regulacje mają zastosowanie do stosunków powstałych pod działaniem prawa dotychczasowego.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że przyjęte rozwiązania powinny umożliwić adresatom norm dostosowanie się do nowego stanu prawnego lub dokończenie spraw rozpoczętych pod rządami starego prawa.

Zagadnienia wprowadzające.

Geneza i uwarunkowania systemowe przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących

Rozdział 2

Budowa ustawy

§ 14. [Elementy ustawy]

1. Ustawa zawiera:

- 1) tytuł;
- 2) przepisy merytoryczne;
- 3) przepisy o wejściu ustawy w życie.

2. Ustawa zawiera także przepisy przejściowe lub dostosowujące oraz przepisy uchylające, jeżeli reguluje dziedzinę spraw uprzednio unormowaną przez inną ustawę.

3. Ustawa może zawierać przepisy wprowadzające zmiany w innych ustawach (przepisy zmieniające), przepisy epizodyczne oraz przepisy o utracie mocy obowiązującej ustawy.

Zagadnienia wprowadzające.

Geneza i uwarunkowania systemowe przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących

§ 15. [Kolejność elementów ustawy]

Poszczególne elementy ustawy zamieszcza się w następującej kolejności:

- 1) tytuł;
- 2) przepisy merytoryczne ogólne i szczegółowe;
- 3) przepisy zmieniające;
- 3a) przepisy epizodyczne;
- 4) przepisy przejściowe i dostosowujące;
- 5) przepisy uchylające, przepisy o utracie mocy obowiązującej ustawy oraz przepisy o wejściu ustawy w życie (przepisy końcowe).

Zagadnienia wprowadzające.

Geneza i uwarunkowania systemowe przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących

Rozdział 6

Układ i postanowienia przepisów końcowych

§ 47. [Ustawa wprowadzająca]

1. W przypadku ustaw szczególnie obszernych lub zasadniczo zmieniających dotychczasowe ustawy, przepisy o wejściu w życie ustawy „głównej” oraz przepisy zmieniające, uchylające, epizodyczne, przejściowe i dostosowujące można zamieścić w oddzielnej ustawie (ustawie wprowadzającej).
2. Ustawa wprowadzająca może odnosić się tylko do jednej ustawy „głównej”. Wyjątkowo, jeżeli ustawy „główne” regulują sprawy ściśle ze sobą związane, można jedną ustawę wprowadzającą odnieść do kilku ustaw „głównych”.
3. Rozwiązania, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do ustaw zmieniających.

Zagadnienia wprowadzające.

Geneza i uwarunkowania systemowe przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących

§ 48. [Kolejność przepisów ustawy wprowadzającej]

Przepisy ustawy wprowadzającej zamieszcza się w następującej kolejności:

- 1) przepisy o wejściu w życie ustawy „głównej”;
- 2) przepisy zmieniające;
- 3) przepisy uchylające;
- 4) przepisy epizodyczne, przejściowe i dostosowujące;
- 5) przepisy o wejściu w życie ustawy wprowadzającej.

Zagadnienia wprowadzające.

Geneza i uwarunkowania systemowe przepisów epizodycznych, przejściowych i dostosowujących

§ 53. [Zamieszczenie przepisów epizodycznych, przejściowych, dostosowujących i końcowych w jednej jednostce systematyzacyjnej]

Jeżeli przepisy epizodyczne, przejściowe, dostosowujące i końcowe ustawy, w której artykuły pogrupowano w jednostki systematyzacyjne, nie są liczne, można je zamieścić w jednej jednostce systematyzacyjnej pod wspólnym tytułem, wymieniając rodzaje zamieszczonych w niej przepisów.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

Rozdział 4a

Przepisy epizodyczne

§ 29a. [Regulacje zamieszczane w przepisach epizodycznych]

W przepisach epizodycznych zamieszcza się regulacje, które wprowadzają odstępstwa od określonych przepisów, a których okres obowiązywania jest wyraźnie określony.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

Definicja określenia „epizodyczny”

- 1) występujący rzadko i nieregularnie;
- 2) drobny fragment nieodgrywający większej roli;
- 3) drugoplanowy, incydentalny.

Definicja przepisu epizodycznego (wyrok TK z dnia 13 stycznia 2012 r., sygn. akt K 9/12)

Regulacja obowiązująca przez z góry wskazany (na ogół krótki) okres, związana z realizacją ściśle określonego celu, wprowadzająca odstępstwo od dotychczas obowiązujących zasad (regulacji).

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

Cechy charakterystyczne przepisów epizodycznych:

- 1) ustanawiane na z góry wyznaczony okres – pewny, dookreślony, precyzyjny, w związku z czym nie należy takich przepisów uchylać po upływie ich obowiązywania;
- 2) wprowadzają odstępstwo od obowiązujących regulacji; odstępstwo może polegać na:
 - a) występującej już odmiennej regulacji obowiązującej w systemie,
 - b) odmiennej regulacji wprowadzanej do systemu razem z przepisami epizodycznymi,
 - c) wprowadzeniu regulacji do systemu w miejsce braku regulacji;
- 3) nie różnią się przedmiotem regulacji od innych przepisów merytorycznych występujących w danym akcie lub w danym zakresie uregulowań.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

Możliwość wprowadzenia przepisów epizodycznych

Przy projektowaniu przepisów epizodycznych należy uwzględnić, w jaki sposób mają one być wprowadzane do systemu prawnego, w związku z czym niezbędne jest stosowne uzasadnienie potrzeby jego zamieszczenia w akcie prawnym.

A dodatkowo należy przeprowadzić **test proporcjonalności***, tj. zweryfikować, czy czasowe odstępianie od obowiązujących zasad:

- 1) było usprawiedliwione szczególnymi okolicznościami;
- 2) stanowiło najmniej uciążliwy środek do osiągnięcia zamierzonego celu (*ultima ratio*);
- 3) znajdowało uzasadnienie ze względu na zasady, normy i wartości konstytucyjne.

* Wyrok TK z dnia 19 grudnia 2021 r., sygn. akt K 9/12.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

Powyższe uwarunkowania należy uwzględniać **w szczególności w odniesieniu do tzw. ustaw epizodycznych**, które całościowo regulują rozwiązania w danym zakresie (np. projekty ustaw o szczególnych inwestycjach).

TK stwierdził, że wynik testu proporcjonalności **pozostaje aktualny niezależnie od okresu obowiązywania ocenianej regulacji**, zależy on bowiem od utrzymywania się przesłanek określonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Jak długo ograniczenie praw konstytucyjnych będzie przydatne, skuteczne i konieczne do realizacji danego celu, tak długo dany przepis epizodyczny zachowa pozytywną ocenę konstytucyjnoprawną.

Dodatkowo, ocena wprowadzanych przez ustawodawcę ograniczeń prawa własności (jak i innych praw, w tym prawa do sądu) na płaszczyźnie art. 31 ust. 3 Konstytucji **nie ma charakteru abstrakcyjnego**, lecz zawsze – nawet jeśli dotyczy jednobrzmiących przepisów – musi być prowadzona z uwzględnieniem ich otoczenia normatywnego, a przede wszystkim z uwzględnieniem celu, osiągnięciu którego konkretny przepis ma służyć.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

Przepisy epizodyczne to przepisy o własnym i konkurencyjnym przedmiocie uregulowania

ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy

Dział VIa

Przepisy epizodyczne

Art. 89c. [Koszt rynku mocy dla odbiorców końcowych innych niż rozliczani w sposób ryczałtowy dla okresów przed dniem 1 stycznia 2028 r.]

Dla okresów przypadających przed dniem 1 stycznia 2028 r. koszt rynku mocy, o którym mowa w art. 74 ust. 10, dla odbiorców końcowych, o których mowa w art. 89a ust. 1 pkt 2, Prezes URE oblicza zgodnie z wzorem:

$$K_P = K_C - K_{GD}$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

K_P - koszt rynku mocy dla odbiorców końcowych, o których mowa w art. 89a ust. 1 pkt 2,

K_C - całkowity koszt rynku mocy w danym roku dostaw,

K_{GD} - koszt rynku mocy dla odbiorców końcowych, o których mowa w art. 89a ust. 1 pkt 1.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 17 lipca 1997 r. o szczególnych zasadach postępowania administracyjnego i sądowego w związku z usuwaniem skutków powodzi z lipca 1997 r.

Art. 2.

1. Organy administracji państwowej i inne organy działające w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego są obowiązane załatwiać sprawy związane z usuwaniem skutków powodzi w pierwszej kolejności i bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie miesiąca od dnia wszczęcia postępowania.
2. W razie niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 1, stronie służy skarga do sądu administracyjnego na bezczynność organu. W sprawach tych przepisów art. 37 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.
3. W razie stwierdzenia bezczynności organu, sąd administracyjny może wymierzyć temu organowi grzywnę. Orzeczenie o ukaraniu grzywną podlega wykonaniu w drodze egzekucji sądowej bez opatrywania go klauzulą wykonalności.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym

Rozdział 6a

Przepisy epizodyczne

Art. 68a. [Odroczenie terminu wykonania badań technicznych i zezwolenie na eksploatację urządzenia technicznego w sytuacjach nadzwyczajnych]

1. W przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w przypadku niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego organ właściwej jednostki dozoru technicznego może w latach 2020–2021, na wniosek eksploatującego, odroczyć termin wykonania badań technicznych i zezwolić na eksploatację urządzenia technicznego na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy pod warunkiem, że eksploatujący złoży oświadczenie, że od dnia przeprowadzenia ostatniego badania urządzenia technicznego nie wprowadzono zmian dotyczących eksploatacji urządzenia technicznego oraz, że jego dalsza eksploatacja, w ocenie eksploatującego, nie stwarza zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi

Art. 9a. [Zasady biegu terminów dotyczących czynności stron w postępowaniach podatkowych, administracyjnych i sądownoadministracyjnych]

1. W stosunku do stron postępowań, zamieszkujących lub mających siedzibę na obszarze wskazanym w przepisach wydanych na podstawie art. 1 ust. 2, będących poszkodowanymi, terminy dotyczące czynności stron w postępowaniach podatkowych, administracyjnych i sądownoadministracyjnych nie rozpoczynają się, a rozpoczęte ulegają zawieszeniu na okres wskazany w tych przepisach i odpowiednio rozpoczynają swój bieg albo po okresie zawieszenia biegną dalej po upływie 14 dni od daty wskazanej w tych przepisach.
2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do kontroli podatkowej i kontroli celno-skarbowej.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

Przypadki wprowadzania przepisów epizodycznych:

- 1) udzielenie jednorazowej lub tymczasowej pomocy;
- 2) realizacja programu, który ma charakter czasowy;
- 3) wprowadzenie wyższych opłat, obciążeń fiskalnych lub innych zasad, trybu postępowania;
- 4) przeprowadzenie „eksperymentu”, czyli sprawdzenia możliwości wprowadzenia danej regulacji;
- 5) szczególna sytuacja gospodarcza lub międzynarodowa*.

* Przypadek związany bardziej z okolicznościami niż celem wprowadzenia danego przepisu epizodycznego.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

udzielenie jednorazowej lub tymczasowej pomocy

ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Art. 1. [Przedmiot regulacji]

Ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. [Legalność pobytu obywatela Ukrainy na terytorium RP]

4. **Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, datę stanowiącą ostatni dzień okresu**, w którym legalny wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy obywatela Ukrainy deklarującego zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej skutkuje tym, że jego pobyt na tym terytorium jest uznawany za legalny, biorąc pod uwagę liczbę cudzoziemców napływających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sytuację ludności cywilnej i perspektywę zakończenia działań wojennych na terytorium Ukrainy oraz względy obronności, bezpieczeństwa państwa oraz względy ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu

Art. 2. [Delegacja ustawowa – określenie gmin lub miejscowości, w których stosuje się szczególne zasady]

Prezes Rady Ministrów na podstawie danych przekazywanych przez właściwych wojewodów, uwzględniając rodzaj żywiołu oraz skutki przez niego wyrządzone, **na okres nie dłuższy niż 24 miesiące**, określa, w drodze rozporządzenia, gminy lub miejscowości, w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych, a także szczególne zasady zagospodarowania terenów oraz zasady i tryb nabywania nieruchomości, w związku z osunięciem ziemi.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 października 2024 r. w sprawie gmin poszkodowanych w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r., w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dz. U. z 2024 r. poz. 1190 i 1473) zarządza się, co następuje:

- § 1. Rozporządzenie określa gminy, w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu.
- § 2. Wykaz gmin, o których mowa w § 1, poszkodowanych w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r., jest określony w załączniku do rozporządzenia.
- § 3. Rozporządzenie stosuje się przez okres 24 miesiące od dnia jego wejścia w życie.
- § 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 listopada 2024 r. w sprawie gmin poszkodowanych w wyniku działania żywiołu we wrześniu 2024 r., w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dz. U. z 2024 r. poz. 1190 i 1473) zarządza się, co następuje:

- § 1. Rozporządzenie określa gminy poszkodowane w wyniku powodzi oraz intensywnych opadów atmosferycznych we wrześniu 2024 r., w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych.
- § 2. Wykaz gmin, o których mowa w § 1, jest określony w załączniku do rozporządzenia.
- § 3. Rozporządzenie stosuje się przez okres 24 miesiące od dnia jego wejścia w życie.
- § 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 stycznia 2011 r. w sprawie gmin, w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu, a także szczególne zasady zagospodarowania terenów oraz zasady i tryb nabywania nieruchomości, w związku z osunięciem ziemi

rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2021 r. w sprawie zastosowania szczególnych zasad odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania pożaru, który miał miejsce 19 i 20 czerwca 2021 r., w miejscowości Nowa Biała w gminie Nowy Targ

rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie zastosowania szczególnych zasad odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania trąby powietrznej lub silnych wiatrów, które miały miejsce 24 czerwca 2021 r., w województwie małopolskim

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

realizacja programu, który ma charakter czasowy

ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej

Art. 18. [Program badań statystycznych statystyki publicznej]

1. Program badań statystycznych statystyki publicznej ustala corocznie Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określając dla każdego badania:

- 1) temat,
- 2) organ lub podmiot prowadzący,
- 3) cykliczność,
- 4) cel...

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 2024 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2025

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773 oraz z 2024 r. poz. 1222) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się „Program badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2025”, zwany dalej „Programem”, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Program obejmuje zbieranie i przekazywanie danych bieżących w roku 2025 i danych za rok 2025 oraz wskazanych w konkretnych badaniach danych za lata poprzednie.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

wprowadzenie wyższych opłat, obciążeń fiskalnych lub innych zasad, trybu postępowania

ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw

Rozdział 4a

Przepisy epizodyczne

Art. 37a. [Opłata zastępcza]

1. Podmiot realizujący Narodowy Cel Redukcyjny może zrealizować obowiązek, o którym mowa w art. 30b ust. 1 i 2, uiszczając opłatę zastępczą w wysokości określonej w ust. 4, jeżeli wykaże, że w roku kalendarzowym, którego dotyczył ten obowiązek, zrealizował Narodowy Cel Redukcyjny na minimalnym określonym poziomie.

2. Minimalny poziom realizacji Narodowego Celu Redukcyjnego, o którym mowa w ust. 1, wynosi:

- 1) 4,0% na 2021 r.;
- 2) 4,1% na 2022 r.;
- 3) 4,5% na 2023 r.;
- 4) 5,0% na 2024 r.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 2 marca 2012 r. o podatku od wydobycia niektórych kopalin

Rozdział 1a

Przepisy epizodyczne

Art. 22a. [Stawki podatku w zakresie wydobycia miedzi w okresie od 1 stycznia do 30 listopada 2022 r.]

1. W okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 30 listopada 2022 r. przy ustalaniu stawki podatku za tonę wydobytej miedzi, o której mowa w art. 7 ust. 2, stosuje się następujący wzór: stawka podatku = $[0,033 \times \text{średnia cena miedzi} + (0,001 \times \text{średnia cena miedzi})^{2,5}] \times 0,6$.
2. W okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 30 listopada 2022 r. przy ustalaniu stawki podatku za kilogram wydobytego srebra, o której mowa w art. 7 ust. 4, stosuje się następujący wzór: stawka podatku = $[0,125 \times \text{średnia cena srebra} + (0,001 \times \text{średnia cena srebra})^4] \times 0,6$.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

przeprowadzenie „eksperymentu”, czyli sprawdzenia możliwości wprowadzenia danej regulacji ustawa z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego

Art. 89.

1. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2008 r., z wyjątkiem art. 2, 3, 4, 59, 62 i 69, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ustawa obowiązuje do dnia 30 czerwca 2013 r.

ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego

27) art. 89 otrzymuje brzmienie:

„Art. 89. 1. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2009 r., z wyjątkiem art. 2, 3, 4, 59, 62 i 69, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Ustawa obowiązuje do dnia 31 sierpnia 2014 r.”.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 12 lipca 2013 r. o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego

8) w art. 89 **uchyla się ust. 2.**

Celem projektu było m.in. **trwale włączenie do polskiego porządku prawnego** ustawy z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego

„Ustawa ta, z uwagi na jej **charakter eksperymentalny i nowatorski**, została wdrożona do polskiego porządku prawnego jako ustawa epizodyczna, obowiązująca do 31 sierpnia 2014 r., to jest, przez pięć lata. Dzisiaj, po blisko czterech latach jej stosowania można stwierdzić, że system dozoru elektronicznego sprawdził się w praktyce...”.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw

Art.28. Traci moc ustawa z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2010 r. Nr 142, poz. 960, z późn. zm.).

„Dozór elektroniczny jest stosunkowo nową formą sprawowania nadzoru nad osobami skazanymi... Do prawa polskiego forma ta została wprowadzona eksperymentalnie na mocy ustawy z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2010 r. Nr 142, poz. 960, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o SDE”. Ustawa ta, z uwagi na jej charakter eksperymentalny i nowatorski, została wdrożona do polskiego porządku prawnego jako ustawa epizodyczna, obowiązująca do 31 sierpnia 2014 r., to jest przez pięć lat. Ponieważ jednak dozór elektroniczny sprawdził się w praktyce, obowiązywanie ustawy zostało następnie przedłużone bezterminowo na mocy ustawy z dnia 12 lipca 2013 r. o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego.”

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

„W tej sytuacji, ponieważ SDE stracił swój eksperymentalny charakter i stał się uznaną instytucją polskiego prawa karnego, nie istnieje już potrzeba orzekania tego środka na podstawie odrębnej, specyficznej ustawy. Dalsze funkcjonowanie takiej ustawy w porządku prawnym jest nie tylko niecelowe, ale wręcz niepożądane, wprowadza bowiem wyłom od zasady, że wykonywanie kar orzeczonych przez sądy karne powinno odbywać się w sposób określony w Kodeksie karnym wykonawczym. Oznacza to, że SDE, uzyskawszy trwałe zakorzenienie w praktyce, powinien zostać unormowany w ramach obowiązującej kodyfikacji karnej, to jest w ramach Kodeksu karnego wykonawczego.”.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

szczególna sytuacja gospodarcza lub międzynarodowa

ustawa z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego

Art. 1. [Środki stosowane wobec osób wpisanych na listę]

W celu przeciwdziałania wspieraniu agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę rozpoczętej w dniu 24 lutego 2022 r., wobec osób i podmiotów wpisanych na listę, o której mowa w art. 2, stosuje się:

1) odpowiednio środki określone w art. 2 ust. 1–3 rozporządzenia Rady (WE) nr 765/2006 z dnia 18 maja 2006 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. Urz. UE L 134 z 20.05.2006, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 765/2006”, na zasadach określonych w tym rozporządzeniu, z wyłączeniem art. 1fb, art. 1fc i art. 7;...

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym

Dodatki węglowe były wypłacane za 2022 r.

Powód: znaczący wzrost cen nośników energii, który jest wynikiem oddziaływania szeregu nakładających się na siebie czynników, m.in. ożywienia gospodarczego po pandemii Covid-19 oraz inwazji zbrojnej Rosji na Ukrainę.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej

Art. 9. [Oświadczenie składane przez odbiorcę uprawnionego]

1. Odbiorca uprawniony, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–4, art. 4 ust. 2 pkt 1–4, art. 5 ust. 1 pkt 1–4, art. 6 ust. 1 pkt 1–4 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1–4, w celu umożliwienia stosowania wobec niego wyższego limitu zużycia energii elektrycznej, o którym mowa w tych przepisach, składa podmiotowi uprawnionemu oświadczenie o spełnianiu przez tego odbiorcę warunków pozwalających na uznanie go za odbiorcę uprawnionego, o którym mowa w tych przepisach. Odbiorca uprawniony, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4, art. 4 ust. 2 pkt 4, art. 5 ust. 1 pkt 4, art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 7 ust. 1 pkt 4, w celu umożliwienia stosowania wobec niego limitu zużycia energii elektrycznej, o którym mowa w tych przepisach, składa podmiotowi uprawnionemu oświadczenie o spełnianiu przez tego odbiorcę warunków pozwalających na uznanie go za odbiorcę uprawnionego i liczbie działek w rodzinnym ogrodzie działkowym, o którym mowa w tych przepisach.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

13. W celu objęcia wyższymi limitami zużycia, oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa się:

- 1) na 2023 r. – nie później niż do dnia 30 czerwca 2023 r.;
- 2) na 2024 r. – nie później niż do dnia 31 marca 2024 r.

Powody: Obserwowany od kilku miesięcy wzrost cen energii elektrycznej, a w szczególności giełdowy wzrost cen energii elektrycznej w Polsce spowodowany jest nałożeniem się szeregu niesprzyjających okoliczności, ale przede wszystkim inwazją zbrojną Rosji na Ukrainę, która zachwiała bezpieczeństwem nie tylko samej Ukrainy, ale i całej Europy.

Niezależnie od agresji Rosji na Ukrainę, genezą wysokich cen energii w Polsce jest struktura wytwarzania energii (miks energetyczny) oparta nadal w zdecydowanej większości na paliwach kopalnych – zarówno w elektroenergetyce, ciepłownictwie, jak i gospodarstwach domowych.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

regulacje wydawane na potrzeby szczególnych inwestycji

1) ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym

Rozdział 2b

Szczególne zasady i warunki przygotowania inwestycji dotyczących linii kolejowych

Art. 9n. [Zakres przedmiotowy stosowania przepisów]

1. Przepisy niniejszego rozdziału określają szczególne zasady i warunki przygotowania inwestycji dotyczących linii kolejowych, w tym warunki lokalizacji i nabywania nieruchomości na ten cel oraz organy właściwe w tych sprawach.

Rozdział 13

Zmiany w przepisach obowiązujących. Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 77a. [Końcowa data obowiązywania przepisów o szczególnych zasadach i warunkach przygotowania inwestycji dotyczących linii kolejowych]

Przepisy rozdziału 2b tracą moc z dniem 31 grudnia 2030 r.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

2) ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych

Art. 45.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia i traci moc, z wyjątkiem rozdziału 6, z dniem 31 grudnia 2007 r. (w 2006 r. przedłużenie tego okresu do dnia 31 grudnia 2013 r.; w 2008 r. nadanie brzmienia: 2. Przepisy rozdziałów 1–5 tracą moc z dniem 31 grudnia 2020 r.; w 2015 r. przedłużenie tego okresu do dnia 31 grudnia 2023 r.; w 2022 r. – do dnia 31 grudnia 2050 r.; a w 2023 r. – uchylenie tego ustępu)

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

3) ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych

Art. 35. [Wejście w życie; utrata mocy przez niektóre przepisy]

1. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.
2. Przepisy rozdziałów 1–5 tracą moc z dniem 31 grudnia 2025 r. (w 2021 r. przedłużenie tego okresu do dnia 31 grudnia 2030 r., a następnie w 2023 r. uchylenie tego ustępu)

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

4) **ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych**

Rozdział 5

Szczególne zasady lokalizowania inwestycji telekomunikacyjnych

Rozdział 6

Szczególne zasady lokalizowania regionalnych sieci szerokopasmowych

Brak przepisu o utracie mocy ww. rozdziałów.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

§ 29b. [Okres obowiązywania regulacji określonej w przepisach epizodycznych]

1. W przepisach epizodycznych okres obowiązywania regulacji określa się w szczególności przez:

- 1) wymienienie roku kalendarzowego albo lat kalendarzowych;
- 2) oznaczenie początku i końca obowiązywania regulacji, wyrażone dniami oznaczonymi kalendarzowo;
- 3) wskazanie liczby dni, tygodni, miesięcy albo lat, które upływają od dnia wejścia w życie ustawy albo jej poszczególnych przepisów.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

rok kalendarzowy albo lata kalendarzowe

ustawa z dnia 21 listopada 2024 r.

o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2025

Art. 1.

W roku 2025 podstawę wymiaru, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1907), stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r.

Art. 3.

W roku 2025 średnie wynagrodzenie nauczycieli ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986 i 1871) zwiększa się o 2,308 %.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024

Art. 1. [Przedmiot regulacji]

Ustawa określa zasady udzielania przedsiębiorcom pomocy publicznej w związku ze wzrostem cen energii elektrycznej i gazu ziemnego w latach 2022–2024, zwanej dalej „pomocą”.

Art. 2. [Beneficjenci pomocy]

Pomoc może być udzielana określonym grupom przedsiębiorców, którzy ponoszą dodatkowe koszty wynikające ze wzrostu cen energii elektrycznej i gazu ziemnego w latach 2022–2024.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty

Art. 16j. 1. Rezydentura jest przyznawana i finansowana przez ministra właściwego do spraw zdrowia w ramach środków budżetu państwa, których jest dysponentem.

1a. W roku 2012 rezydentura jest finansowana przez ministra właściwego do spraw zdrowia ze środków Funduszu Pracy.

1b. W roku 2013 rezydentura jest finansowana przez ministra właściwego do spraw zdrowia ze środków Funduszu Pracy.

1c. W roku 2014 rezydentura jest finansowana przez ministra właściwego do spraw zdrowia ze środków Funduszu Pracy.

1d. W roku 2015 rezydentura jest finansowana przez ministra właściwego do spraw zdrowia ze środków budżetu państwa do wysokości 60,75 mln zł oraz ze środków Funduszu Pracy.

1e. W roku 2016 rezydentura jest finansowana przez ministra właściwego do spraw zdrowia ze środków budżetu państwa do wysokości 182 943 tys. zł oraz ze środków Funduszu Pracy.

1f. W roku 2017 rezydentura jest finansowana przez ministra właściwego do spraw zdrowia ze środków Funduszu Pracy.

1g. W roku 2018 rezydentura jest finansowana przez ministra właściwego do spraw zdrowia ze środków Funduszu Pracy.

1h. W roku 2019 rezydentura jest finansowana przez ministra właściwego do spraw zdrowia ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw

Art. 2. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.) w art. 401 po ust. 7a dodaje się ust. 7b w brzmieniu:

„7b. W latach 2025–2027 przychodami Narodowego Funduszu są także wpływy z opłat rejestrowych i opłat rocznych, o których mowa w art. 227b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.”.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

Argumentem za powyższymi rozwiązaniami było zapewnienie łatwego dostępu do norm prawnych zawartych w przepisach epizodycznych. O ile taka metoda nie powinna być stosowana, to w przypadku, gdy tego rodzaju zabieg legislacyjny został już raz zastosowany, zasadne jest jego kontynuowanie. Argumentem za tym jest zachowanie ciągłości i jednolitości wprowadzanych rozwiązań, a także zapewnienie jednoznacznego odbioru dla adresatów danego przepisu.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

oznaczenie początku i końca obowiązywania regulacji, wyrażone dniami oznaczonymi kalendarzowo

ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym

Rozdział 8a

Przepisy epizodyczne

Art. 70b. [Proporcje paliw i ropy naftowej utrzymywanych jako zapasy agencyjne w okresie przejściowym]

W okresie od dnia 30 czerwca 2024 r. do dnia 29 czerwca 2029 r. zapasy agencyjne utrzymuje się co najmniej w 50% w postaci paliw, w pozostałej części zapasy te mogą być utrzymywane w postaci ropy naftowej.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii

Rozdział 10a

Przepisy epizodyczne

Art. 184f. [Czasowe rozszerzenie definicji drewna energetycznego]

Od dnia 1 października 2020 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. za drewno energetyczne uznaje się:

- 1) surowiec drzewny niebędący drewnem tartaczynym i skrawanym, stanowiącym dłużyce, kłody tartaczne i skrawane oraz niebędący materiałem drzewnym powstałym w wyniku procesu celowego rozdrobnienia tego surowca drzewnego;
- 2) produkty uboczne będące efektem przetworzenia surowca drzewnego, niezanieczyszczone substancjami niewystępującymi naturalnie w drewnie;
- 3) odpady, będące efektem przetworzenia surowca drzewnego, niezanieczyszczone substancjami niewystępującymi naturalnie w drewnie, zagospodarowywane zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

wskazanie liczby dni, tygodni, miesięcy albo lat, które upływają od dnia wejścia w życie ustawy albo jej poszczególnych przepisów – rozwiązanie najmniej czytelne i jednoznaczne dla adresata normy, gdyż jego okres obowiązywania nie wynika *de facto* bezpośrednio z brzmienia przepisu epizodycznego, ale z brzmienia innych przepisów danego aktu prawnego

ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich

Art. 35.

1. W okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy koło gospodyń wiejskich może otrzymać z budżetu państwa pomoc finansową przeznaczoną na realizację zadań, o których mowa w art. 2 ust. 3.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

Art. 36. [Utrata mocy przepisów ustawy]

1. Przepisy art. 4b–4d, art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7b, art. 7d, art. 8, art. 10–10c, art. 11–11c, art. 12, art. 12b, art. 13, art. 14–14b tracą moc po upływie 180 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Przepisy art. 7, art. 9 oraz art. 31 tracą moc po upływie 365 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 37. [Wejście w życie]

Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

§ 29b. [Okres obowiązywania regulacji określonej w przepisach epizodycznych]

2. W przepisach epizodycznych początku i końca obowiązywania regulacji nie uzależnia się od wystąpienia zdarzenia przyszłego, chyba że jest to konieczne ze względu na zakres regulacji ustawy albo jej poszczególnych przepisów, a termin wystąpienia zdarzenia przyszłego można ustalić w sposób niebudzący wątpliwości i zostanie on urzędowo podany do wiadomości publicznej.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, ustawa powinna określać formę urzędowego podania do wiadomości publicznej terminu wystąpienia zdarzenia przyszłego oraz organ właściwy do dokonania tej czynności.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

Zasada – początku i końca obowiązywania regulacji nie uzależniamy od wystąpienia zdarzenia przyszłego.

Wyjątek – jest to konieczne ze względu na zakres regulacji ustawy albo jej poszczególnych przepisów, a termin wystąpienia zdarzenia przyszłego można ustalić w sposób niebudzący wątpliwości i zostanie on urzędowo podany do wiadomości publicznej. Jest to zatem co do zasady nieprawidłowe i powinno być stosowane w wyjątkowych sytuacjach, kiedy nie jest możliwe zastosowanie innego rozwiązania legislacyjnego.

Jeżeli takie zdarzenie nie nastąpi, powstaje wątpliwość, czy przepis nie powinien być uchylony. Skoro nie zaczął obowiązywać, jakie jest uzasadnienie do jego pozostawienia w danym akcie normatywnym?

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług

Art. 146ef. [Czasowe stawki podatku 23%, 8%, 7% i 4% od 2024 r.]

1. W okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do końca roku, w którym suma wydatków wymienionych w art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 2305 oraz z 2023 r. poz. 347 i 641) określonych na ten rok w ustawie budżetowej, w brzmieniu obowiązującym na dzień 31 lipca tego roku, oraz planie finansowym Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych przedłożonym zgodnie z art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny albo projekcie tego planu przedstawionym do zatwierdzenia Ministrowi Obrony Narodowej zgodnie z art. 42 ust. 2 i 3 tej ustawy...:

- 1) stawka podatku, o której mowa w art. 41 ust. 1 i 13, art. 109 ust. 2, art. 110, art. 120 ust. 3a i art. 138i ust. 4, wynosi 23%;
- 2) stawka podatku, o której mowa w art. 41 ust. 2, art. 120 ust. 2 i 3 oraz tytule załącznika nr 3 do ustawy, wynosi 8%;
- 3) stawka zryczałtowanego zwrotu podatku, o której mowa w art. 115 ust. 2, wynosi 7%;
- 4) stawka ryczałtu, o której mowa w art. 114 ust. 1, wynosi 4%.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, koniec okresu obowiązywania stawek podatku, o których mowa w ust. 1, w terminie do dnia 31 października roku, dla którego zostały spełnione warunki określone w ust. 1.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych

Rozdział 9

Przepisy dostosowujące, przejściowe i końcowe

Art. 84. [Uzależnienie stosowania wybranych przepisów od pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej]

Przepisy:

1) (uchylony),

2) art. 50a ustawy zmienianej w art. 49

– w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od dnia ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w tych przepisach ze wspólnym rynkiem lub stwierdzenia przez Komisję Europejską, że przepisy te nie stanowią pomocy publicznej.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich

Art. 6.

Przepisy art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 3 i 9, art. 5 ust. 2 pkt 1 i ust. 5 pkt 1a oraz art. 6 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą oraz przepisy art. 3 ust. 3 pkt 10 i art. 5 ust. 2 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się od dnia ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności ze wspólnym rynkiem zmiany programu pomocy dotyczącego dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz częściowego dofinansowania odszkodowań wypłacanych producentom rolnym w związku z suszą (reasekuracja).

Decyzje Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej są publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, więc dostęp do ich treści jest pełny.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

„Specyficzne” określenie czasu obowiązywania i stosowania przepisów epizodycznych

ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

Regulacje zawarte w ww. ustawie odwoływały się do „okresu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii”. Aby ustalić, jakie zasady postępowania są stosowane w razie stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii, należy zapoznać się z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. W rozdziale 8 tej ustawy zostały określone podmioty właściwe do ogłoszenia i odwołania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii, jak również przesłanki ich wprowadzenia.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii wprowadzało od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Odwołanie stanu epidemii nastąpiło również na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. z dniem 16 maja 2022 r.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

W analogiczny sposób był ogłaszany i odwoływany stan zagrożenia epidemicznego.

Stan zagrożenia epidemicznego odwołano z dniem 1 lipca 2023 r.

Biorąc pod uwagę ww. chronologię poszczególnych wydarzeń, należy przyjąć, że przepisy zawarte w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych zasadniczo przestały obowiązywać, o ile w swoich regulacjach odwoływały się „okresu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii”.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

§ 29c. [Ustawa epizodyczna]

Regulacje określone w § 29a mogą być także zamieszczone w odrębnej ustawie (ustawie epizodycznej). W takim przypadku regulacje te zamieszcza się jako przepisy merytoryczne.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów epizodycznych

Forma ustawy epizodycznej – analogicznie jak każda ustawa i zawiera elementy określone w § 15 ZTP, zasadniczo składa się z przepisów epizodycznych (merytorycznych), przepisów zmieniających, przepisów przejściowych i dostosowujących oraz przepisów o utracie mocy obowiązującej ustawy oraz przepisów o wejściu w życie.

W praktyce najczęściej ustawy epizodyczne obejmują, w szczególności szczególne rozwiązania związane z:

- 1) kwestiami budżetowymi i finansowymi;
- 2) zadaniami inwestycyjnymi państwa;
- 3) organizacją ważnych imprez o charakterze sportowym lub społecznym;
- 4) interwencją w różne dziedziny życia ekonomicznego lub społecznego z uwagi na konflikt zbrojny.

Przykładowe orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące przepisów epizodycznych

- 1) wyrok TK z dnia 16 października 2012 r., sygn. akt K 4/10 (ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji w zakresie dróg publicznych);
- 2) wyrok TK z dnia 12 grudnia 2012 r. sygn., akt K 1/12 (ustawa z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej);
- 3) wyrok TK z dnia 6 marca 2013 r., sygn. akt Kp 1/12 (ustawa z dnia 31 sierpnia 2012 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012);
- 4) wyrok TK z dnia 19 grudnia 2021 r., sygn. akt K 9/12 (ustawa z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw).

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

Rozdział 5

Układ i postanowienia przepisów przejściowych i dostosowujących

§ 30. [Zakres przepisów przejściowych]

1. W przepisach przejściowych reguluje się wpływ nowej albo znowelizowanej ustawy na stosunki powstałe pod działaniem ustawy albo ustaw dotychczasowych bez względu na to, czy do tych stosunków zamierza się stosować przepisy dotychczasowe, przepisy nowe czy przepisy regulujące ten wpływ w sposób odmienny od przepisów dotychczasowych i przepisów nowych.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

2. W przepisach przejściowych rozstrzyga się w szczególności:

- 1) sposób zakończenia postępowań będących w toku (wszczętych w czasie obowiązywania dotychczasowych przepisów i niezakończonych ostatecznie do dnia ich uchylenia albo zmiany), skuteczność czynności dokonanych w postępowaniu oraz organy lub instytucje właściwe do zakończenia postępowania i terminy przekazania im spraw;
- 2) czy i w jakim zakresie utrzymuje się czasowo w mocy instytucje prawne zniesione przez nowe przepisy;
- 3) czy zachowuje się uprawnienia i obowiązki oraz kompetencje powstałe w czasie obowiązywania uchylanych albo wcześniej uchylonych przepisów oraz czy skuteczne są czynności dokonane w czasie obowiązywania tych przepisów; sprawy te reguluje się tylko w przypadku, gdy nie chce się zachować powstałych uprawnień, obowiązków lub kompetencji albo chce się je zmienić albo też gdy chce się uznać dokonane czynności za bezskuteczne;
- 4) czy i w jakim zakresie stosuje się nowe przepisy do uprawnień, obowiązków, kompetencji oraz czynności, o których mowa w pkt 3;
- 5) czy i w jakim zakresie utrzymuje się czasowo w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie dotychczasowych przepisów upoważniających.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

Cel przepisów przejściowych – unormowanie oddziaływania nowych regulacji prawnych na stosunki prawne powstałe pod rządami dotychczas obowiązujących regulacji prawnych.

Zadanie dla legislatora – ustalenie, czy na tle projektowanych przepisów występują sytuacje przejściowe.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

Katalog zawarty w § 30 ust. 2 ZTP ma **charakter przykładowy**. Najliczniejszą grupę przepisów stanowią przepisy przejściowe dotyczące sposobu zakończenia postępowań będących w toku, skuteczności czynności dokonanych w postępowaniu, organów lub instytucji właściwych do zakończenia postępowania i terminów przekazania im spraw.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

Przykłady przepisów przejściowych

przepisy dotyczące sposobu zakończenia postępowań będących w toku, skuteczności czynności dokonanych w postępowaniu, organów lub instytucji właściwych do zakończenia postępowania i terminów przekazania im spraw

ustawa z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw

Art. 26. Do postępowań, o których mowa w:

- 1) art. 11a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym,
 - 2) art. 35 ust. 6 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu dotychczasowym,
 - 3) art. 7 i art. 23 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu dotychczasowym,
 - 4) art. 32 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 3 w zakresie postępowań o udzielenie koncesji na wykonywanie działalności w zakresie:
 - a) wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalowanej na budynku instalacji odnawialnego źródła energii wykorzystującej do wytwarzania energii energię promieniowania słonecznego o mocy większej niż 1 MW,
 - b) magazynowania energii elektrycznej w magazynach energii elektrycznej wchodzących w skład instalacji, o której mowa w lit. a, o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 10 MW,
 - c) wytwarzania ciepła przy użyciu pompy ciepła o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 MW
- wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

ustawa z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw

Art. 5. Do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego dotyczących nabycia autobusów przeznaczonych do wykonywania przewozów pasażerskich w transporcie drogowym, w ramach komunikacji miejskiej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 3, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego przepisu, nie stosuje się wymogu nabywania wyłącznie autobusów zeroemisyjnych, o którym mowa w art. 36 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

ustawa z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw

Art. 29. Do postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i postępowań, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 10 oraz postępowań w sprawie wydania pozwolenia, o którym mowa w art. 75e ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1747), wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

przepisy dotyczące instytucji prawnych zniesionych przez nowe przepisy

ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw

Art. 9.

1. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mieszkania chronione są obowiązane do przekształcenia tych mieszkań w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Art. 229.

9. Niepubliczne placówki, o których mowa w ust. 1–4 i 7, mogą funkcjonować do czasu wygaśnięcia lub rozwiązania umowy o realizacji zadania, którego przedmiotem jest prowadzenie placówki, nie dłużej jednak niż przez okres 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

przepisy dotyczące uprawnień i obowiązków oraz kompetencji

ustawa z dnia 27 lutego 2003 r. o utworzeniu Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego

Art. 5

2. Jednostki organizacyjne WAT, które przed dniem wejścia w życie ustawy posiadały uprawnienia do nadawania stopni naukowych, zachowują te uprawnienia po utworzeniu Akademii, jako jednostki organizacyjne Akademii.

ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji

Art. 41. [Zachowanie uprawnień do zwolnienia od podatku dochodowego od osób prawnych]

1. Zarządzający specjalną strefą ekonomiczną, uprawnieni do korzystania ze zwolnienia od podatku dochodowego od osób prawnych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 25 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 38 w brzmieniu dotychczasowym zachowują to uprawnienie na zasadach dotychczasowych.

ustawa z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej

Art. 155.

1. Diagnosta laboratoryjny, który uzyskał prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowuje swoje uprawnienia.

2. Osoba, która na podstawie przepisów dotychczasowych była uprawniona do wykonywania określonych czynności diagnostyki laboratoryjnej, zachowuje te uprawnienia.

3. Kierownik laboratorium, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie spełnia wymagań przewidzianych w art. 10 ust. 1, zachowuje swoją funkcję.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

przepisy dotyczące przepisów wykonawczych wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów upoważniających

ustawa z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego

Art. 41. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 12d ustawy zmienianej w art. 21 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 12d ustawy zmienianej w art. 21 i mogą być zmieniane.

ustawa z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich

Art. 4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 5 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1.

ustawa z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw

Art. 30.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

1) art. 53 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 53 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, i mogą być zmieniane w granicach określonych w art. 53 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;

2) art. 15 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 5 i art. 56 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 5 zachowują moc przez okres, na jaki zostały wydane, i mogą być zmieniane w granicach określonych odpowiednio w art. 15 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą i art. 56 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 5.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

§ 31. [Czasowe zachowanie w mocy przepisów dotychczasowych]

1. Jeżeli w stosunku do spraw, o których mowa w § 30 ust. 2 pkt 1–3, zamierza się czasowo stosować przepisy dotychczasowej ustawy, zaznacza się to wyraźnie, nadając przepisowi przejściowemu odpowiednio brzmienie: „W sprawach ... stosuje się art. ... ustawy ... (tytuł dotychczasowej ustawy).” albo „W sprawach ... stosuje się art. ... ustawy ... (tytuł znowelizowanej ustawy), w brzmieniu dotychczasowym.”.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, z wyłączeniem postanowień dotyczących przepisów karnych, można wskazać również termin, do którego będą stosowane przepisy dotychczasowej ustawy, co wyraża się zwrotem: „nie dłużej niż ...”.
3. Jeżeli w stosunku do spraw, o których mowa w § 30 ust. 2 pkt 1–4, zamierza się stosować przepisy nowej albo znowelizowanej ustawy, zaznacza się to wyraźnie, nadając przepisowi przejściowemu odpowiednio brzmienie: „W sprawach ... stosuje się art. ... (oznaczenie przepisu nowej ustawy).” albo „W sprawach ... stosuje się art. ... (tytuł znowelizowanej ustawy), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

Zgodnie z komentowanym przepisem racjonalny ustawodawca powinien zawrzeć przepis przejściowy niezależnie od tego, czy przewiduje zasadę stosowania nowego prawa, czy też stosowanie przepisów dotychczasowych do stosunków prawnych powstałych pod działaniem przepisów zmienianych albo uchylanych. Zasady techniki prawodawczej przewidują także możliwość określenia szczególnej regulacji przejściowej, jeśli nie będą stosowane przepisy nowe albo dotychczasowe.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

Tak precyzyjna reguła wyznaczająca obowiązek rozstrzygnięcia jednego z wariantów przepisów, które mają mieć zastosowanie do stanów prawnych obowiązujących przed zmianą prawa, została wprowadzona nowelizacją w 2015 r. W pierwotnym brzmieniu przepis ten brzmiał „W przepisach przejściowych reguluje się wpływ nowej ustawy na stosunki powstałe pod działaniem ustawy albo ustaw dotychczasowych.”. Z brzmienia przepisu wywodzono zasadę bezpośredniego stosowania nowego prawa w przypadku braku przepisu przejściowego nakazującego stosowanie prawa dotychczasowego. Taka interpretacja była kwestionowana zarówno przez TK, jak i SN oraz NSA.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych

Art. 15. [Przepis przejściowy – studia uwarunkowań i plany miejscowe]

7. Do projektów planów miejscowych albo ich zmian oraz inwestycji realizowanych na podstawie ustaleń tych planów, w stosunku do których przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) dokonano wyłożenia, **stosuje się przepisy dotychczasowe**;
- 2) nie dokonano wyłożenia, **stosuje się przepisy ustawy**.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

§ 32. [Uchylenie ustawy (przepisu) lub zmiana przepisu a akt wykonawczy]

1. Jeżeli uchyla się ustawę, na podstawie której wydano akt wykonawczy, albo uchyla się przepis ustawy upoważniający do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą odpowiednio z dniem wejścia w życie ustawy uchylającej albo z dniem wejścia w życie przepisu uchylającego upoważnienie do wydania tego aktu.
2. Jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego, zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że akt wykonawczy wydany na podstawie tego przepisu upoważniającego traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie przepisu zmieniającego treść przepisu upoważniającego.
3. Jeżeli zmiana treści przepisu upoważniającego polega na tym, że zmienia się organ upoważniony do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą; w takim przypadku organem upoważnionym do zmiany lub uchylenia aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego przepisu upoważniającego jest organ wskazany w zmienionym upoważnieniu.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

§ 32 ZTP wyraża reguły walidacyjne, które odnoszą się zarówno do uchylecia przepisu upoważniającego albo ustawy, w której był zawarty, jak i do zmiany przepisu upoważniającego.

Zasady te mają wpływ na przepisy o utracie mocy obowiązującej w nowych aktach wykonawczych (§ 126 ZTP), jak i możliwość dokonywania zmiany dotychczasowych rozporządzeń.

TK w swoim orzecznictwie wskazywał na niesporny charakter tych reguł:

„Trybunał Konstytucyjny uznał przepis upoważniający do wydania rozporządzenia za niekonstytucyjny. Mimo że wyrok Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności art. 15 ust. 6 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy nie jest równoznaczny ze stwierdzeniem niezgodności z Konstytucją wydanego na podstawie tego przepisu rozporządzenia, to zgodnie z ogólnosystemowymi regułami kolizyjnymi, rozporządzenie również traci moc obowiązującą. Derogacja delegacji ustawowej sprawia, że traci moc również akt wykonawczy wydany na podstawie tego przepisu (por. wyroki z 28 czerwca 2000 r., sygn. K 34/99, OTK ZU nr 5/2000, poz. 142 oraz z 31 marca 2009 r., sygn. K 28/08 i powołane tam orzecznictwo)**.

* Wyrok Trybunał Konstytucyjny z 11.02.2010 r., sygn. akt K 15/09.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

Utrata mocy ustawy lub uchylenie przepisu upoważniającego

Mając na względzie związek aktu wykonawczego z ustawą stanowiącą podstawę jego wydania, zasada wyrażona w ust. 1 nie budzi wątpliwości. Akt wykonawczy jest wydawany na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania, więc utrata mocy obowiązującej przez ustawę skutkuje utratą mocy aktów wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy. Możliwość utrzymania w mocy tych aktów wykonawczych jest możliwa w przypadku spełnienia warunków wskazanych w § 33 ust. 1 ZTP, w szczególności po ustaleniu, że nie są one niezgodne z nową ustawą.

Zmiana przepisu upoważniającego

Utrata mocy obowiązującej przez akt wykonawczy wydany na podstawie przepisu upoważniającego, który został zmieniony, jest kolejną z reguł walidacyjnych, jednak wywołuje ona w doktrynie stanowiska rozbieżne.

W ZTP zasada ta jest traktowana jako niesporna i obejmuje sytuacje, gdy zmianie uległ rodzaj aktu, zakres spraw przekazanych do uregulowania, czy wytyczne co do treści aktu. Zmiana jednego z tych elementów jest traktowana jako na tyle istotna ingerencja w normę kompetencyjną, że powoduje utratę mocy aktu wykonawczego, który stanowi realizację tego przepisu.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

Zasada zawarta w § 32 ust. 2 odnosi się do zmiany treści przepisu upoważnienia, a nie do zmiany jego brzmienia. Zatem nowelizacje, które nie mają wpływu na merytoryczną zmianę rodzaju aktu, zakresu spraw przekazanych do regulacji czy wytycznych co do treści aktu, nie mają także wpływu na obowiązywanie aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienianego przepisu.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

Zmiana przepisu upoważniającego w zakresie organu

ZTP przewidują, że zmiana organu upoważnionego do wydania aktu nie powoduje utraty mocy obowiązującej przez ten akt. Wówczas należy pamiętać, że do tytułu rozporządzenia po nazwie ministra wydającego rozporządzenie dodaje się odnośnik, w którym wskazuje się przepis prawny przekazujący kompetencje organu wskazanego w przepisie upoważniającym organowi wydającemu rozporządzenie.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

§ 33. [Czasowe zachowanie w mocy aktu wykonawczego]

1. Jeżeli akt wykonawczy wydany na podstawie uchylanego albo zmienianego przepisu upoważniającego nie jest niezgodny z nową albo znowelizowaną ustawą, można go wyjątkowo zachować czasowo w mocy do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie nowego albo zmienionego przepisu upoważniającego, nadając przepisowi przejściowemu brzmienie:

1) „Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. ... ustawy, o której mowa w art. ... (artykuł uchylający dotychczasową ustawę), zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. ... niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż ... (oznaczenie dnia albo okresu wyrażonego w miesiącach).” – w przypadku zachowywania czasowo w mocy aktu wykonawczego wydanego na podstawie uchylanego przepisu upoważniającego;

2) „Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. ... ustawy zmienianej w art. ... (artykuł wprowadzający zmiany w dotychczasowej ustawie), zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. ... ustawy zmienianej w art. ... (artykuł wprowadzający zmiany w dotychczasowej ustawie), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż ... (oznaczenie dnia albo okresu wyrażonego w miesiącach).” – w przypadku zachowywania czasowo w mocy aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienianego przepisu upoważniającego.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

2. Nie zachowuje się czasowo w mocy tylko niektórych przepisów aktu wykonawczego wydanego na podstawie uchylanego albo zmienianego przepisu upoważniającego.
3. Rozwiązanie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się tylko w ustawie uchylającej albo ustawie zmieniającej ustawę, na podstawie której został wydany dotychczasowy akt wykonawczy. Rozwiązania tego nie stosuje się w kolejnych ustawach, które uchylają albo zmieniają ustawę uchylającą albo ustawę zmieniającą.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

Regulacja zawarta w § 33 ust. 1 jest możliwa do zastosowania jedynie w przypadku, gdy akt wykonawczy wydany na podstawie uchylanego albo zmienianego przepisu upoważniającego nie jest niezgodny z nową albo znowelizowaną ustawą. Jest to zatem sytuacja wyjątkowa. Przewidziano określoną formułę stosowaną w przypadku podjęcia decyzji o utrzymaniu w mocy aktów wykonawczych uzależnioną od tego, czy zachowywany w mocy akt jest wydany na podstawie uchylanego przepisu upoważniającego czy też zmienianego przepisu upoważniającego.

Powyższa regulacja jest możliwa do zastosowania jedynie w ustawie uchylającej albo ustawie zmieniającej ustawę, na podstawie której został wydany dotychczasowy akt wykonawczy. Rozwiązania tego nie stosuje się w kolejnych ustawach, które uchylają albo zmieniają ustawę uchylającą albo ustawę zmieniającą.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne

Art. 566. [Utrzymanie w mocy przepisów wykonawczych]

1. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 34g, art. 38a ust. 1, 3 i 7, art. 38l ust. 2, ... oraz art. 155b ust. 1 ustawy uchylanej w art. 573 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 48 ust. 1, art. 49, art. 51 ust. 4, art. 53 ust. 1 i 4, art. 74 ust. 1, art. 99 ust. 1 i 2, art. 100 ust. 1, art. 114, art. 126, art. 174 ust. 1, art. 178 ust. 2, art. 189 ust. 9, art. 193 ust. 3, art. 194 ust. 7, art. 210 ust. 1, art. 251 ust. 6, art. 322 ust. 1, art. 350 ust. 1, art. 387 ust. 3 oraz art. 413 niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, i mogą być zmieniane.
2. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 88h ust. 13 oraz art. 114 ust. 5 ustawy uchylanej w art. 573 zachowują moc do dnia 22 grudnia 2021 r. i mogą być zmieniane.
3. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 61l ust. 8, art. 61o ust. 8 oraz art. 61s ust. 11 ustawy uchylanej w art. 573 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 154 ust. 8, art. 157 ust. 8 oraz art. 161 ust. 11.
4. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 13 ust. 9 ustawy uchylanej w art. 573 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 6d ust. 26 ustawy zmienianej w art. 481 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, i mogą być zmieniane.
5. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 286 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 493 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 286 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 493 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, i mogą być zmieniane.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

ustawa z dnia 24 stycznia 2025 r. o zmianie ustawy – Prawo lotnicze oraz niektórych innych ustaw

Art. 32.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 44 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

Zasada wyrażona w § 33 ust. 3 zobowiązuje do analizy możliwości zachowania aktu wykonawczego w całości. Sytuacja, w której możliwe jest zachowanie tylko wybranych przepisów, jest podstawą do niezwłocznego przygotowania nowego aktu, bez możliwości zachowywania aktów dotychczasowych.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

§ 34. [Niedopuszczalność nowelizacji aktu wykonawczego zachowanego czasowo w mocy]

Nie nowelizuje się aktu wykonawczego zachowanego czasowo w mocy przez nową ustawę, chyba że ustawa ta wyraźnie przewiduje taką możliwość.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

§ 34 – konsekwencja zasad dotyczących utrzymywania w mocy aktów wykonawczych w przypadku zmiany albo uchylecia przepisu upoważniającego. Sytuacja utrzymania w mocy dotychczasowych rozporządzeń powinna mieć charakter wyjątkowy, gdyż pożądaną sytuacją jest taka, w której akty wykonawcze do nowej lub znowelizowanej ustawy wchodzi w życie wraz z nią. W praktyce jednak takich aktów jest bardzo dużo.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych

ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw

Art. 47. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 9 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc do dnia 1 stycznia 2024 r. i mogą być zmieniane w granicach określonych w art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
- 2) art. 38c ust. 14 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wydanych na podstawie art. 38c ust. 14 ustawy zmienianej w art. 1 i mogą być zmieniane;
- 3) art. 60 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc przez okres, na jaki zostały wydane;
- 4) art. 61 i art. 77 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wydanych odpowiednio na podstawie art. 61 i art. 77 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż 36 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 5) art. 116 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 116 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 36 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, i mogą być zmieniane w granicach określonych w art. 116 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
- 6) art. 152 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 152 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 36 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 7) art. 184h ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc przez okres, na jaki zostały wydane, albo do dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 184h ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i mogą być zmieniane na podstawie art. 184h ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Przykładowe orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące przepisów przejściowych

- 1) wyrok TK z dnia 24 października 2000 r., sygn. akt SK 7/00 (ustawa z dnia 20 stycznia 1990 r. o zmianie ustawy – Prawo spółdzielcze);
- 2) wyrok TK z dnia 9 maja 2006 r., sygn. akt P 4/05 (ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych);
- 3) wyrok TK z dnia 8 listopada 2006 r., sygn. akt K 30/06 (ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw);
- 4) wyrok TK z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt K 30/06 (ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw);
- 5) wyrok TK z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt K 27/13 (ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw).

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

Rozdział 5

Układ i postanowienia przepisów przejściowych i dostosowujących

§ 35. [Zakres przepisów dostosowujących]

1. W przepisach dostosowujących reguluje się sprawy związane z dostosowaniem do nowej albo znowelizowanej ustawy jej adresatów, w tym organów lub instytucji, w szczególności:

- 1) utworzenie organów lub instytucji;
- 2) przekształcenie organów lub instytucji w inne organy lub instytucje tworzone przez ustawę;
- 3) zniesienie organów lub likwidację instytucji;
- 4) sposób powołania po raz pierwszy organów lub instytucji tworzonych ustawą;
- 5) sposób przekształcenia organów lub instytucji utworzonych na podstawie dotychczasowej ustawy w organy lub instytucje tworzone przez ustawę;
- 6) sposób zniesienia organów lub likwidacji instytucji przez ustawę, zasady zagospodarowania ich mienia oraz uprawnienia i obowiązki ich dotychczasowych pracowników.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

Cel przepisów dostosowujących – przygotowanie adresatów norm do funkcjonowania nowej albo znowelizowanej ustawy.

Można wyróżnić dwa rodzaje tych przepisów*:

- 1) nakazujące dokonanie niepowtarzalnych czynności, w wyniku których następuje dostosowanie organów lub instytucji do nowych zasad;
- 2) przez które są dokonywane czynności konwencjonalne polegające na utworzeniu lub przekształceniu organów lub instytucji.

W § 35 ZTP zawarto katalog przepisów dostosowujących, który ma charakter otwarty i wskazuje na najbardziej typowe przypadki ich zastosowania.

* S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do Zasad techniki prawodawczej*.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

utworzenie organów lub instytucji

Regułą zamieszczenia tego typu przepisów została wyraźnie wskazana w ZTP w nowelizacji z 2015 r. Wcześniej praktyka tworzenia organów lub instytucji była różna, z naciskiem na dokonywanie tego w ramach przepisów merytorycznych.

Utworzenie danego podmiotu ma charakter czynności konwencjonalnej, więc jednorazowej i niepowtarzalnej, w związku z czym nie ma możliwości nowelizacji takiego przepisu. W związku z powyższym przepisy te należy wyodrębnić od przepisów ustrojowych zawartych w ramach przepisów merytorycznych.

ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

Rozdział 2

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 525. [Utworzenie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie]

2. Tworzy się Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, zwane dalej „Wodami Polskimi”.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o Krajowej Sieci Onkologicznej

Rozdział 8

Przepisy dostosowujące i przejściowe oraz przepis końcowy

Art. 47.

Tworzy się Krajową Radę Onkologiczną.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

przekształcenie organów lub instytucji

Również przekształcenie jest czynnością konwencjonalną, a zatem przepisy regulujące taką czynność również powinny zostać umiejscowione w przepisach dostosowujących.

Powyższa reguła nie budziła raczej wątpliwości i była dotychczas stosowana.

Przekształcenie może zostać uregulowane w sposób prosty z użyciem określenia „staje się” albo w sposób opisowy.

ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo zamówień publicznych

Art. 100.

1. Z dniem 1 stycznia 2021 r. Urząd Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 152 ust. 3 ustawy uchylanej w art. 89, staje się Urzędem Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 467 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego

Rozdział 9

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 120. [Połączenie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej i Agencji Mienia Wojskowego]

1. Z dniem 1 października 2015 r. **łączy się**:

- 1) Wojskową Agencję Mieszkaniową utworzoną na podstawie ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Agencję Mienia Wojskowego utworzoną na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 712 oraz z 2014 r. poz. 1146).

2. **Połączenie agencji, o których mowa w ust. 1, następuje przez przejęcie** Agencji Mienia Wojskowego przez Wojskową Agencję Mieszkaniową.

3. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa, w związku z przejęciem Agencji Mienia Wojskowego wstępuje we wszelkie prawa i obowiązki Agencji Mienia Wojskowego, w tym wynikające z koncesji, bez względu na charakter stosunku prawnego, z którego te prawa i obowiązki wynikają.

Art. 121. [Nowa nazwa Wojskowej Agencji Mieszkaniowej]

Wojskowa Agencja Mieszkaniowa po połączeniu agencji, o których mowa w art. 120 ust. 1, z dniem 1 października 2015 r. otrzymuje nazwę Agencja Mienia Wojskowego.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

zniesienie organów lub likwidację instytucji

W przypadku organu dokonuje się „zniesienia”, a w przypadku urzędu go obsługującego – „likwidacji”.

ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw

Art. 5.

1. Znosi się dyrektora Specjalistycznego Urzędu Górniczego.
2. Likwiduje się Specjalistyczny Urząd Górniczy.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku

Art. 24.

1. Znosi się dotychczasową Komisję Nadzoru Finansowego.
2. Likwiduje się dotychczasowy Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

sposób powołania po raz pierwszy organów lub instytucji

Powołanie po raz pierwszy nowych organów może dokonać się w wyniku przekształcenia z użyciem określenia „staje się”.

ustawa z dnia 12 lipca 2024 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej

Art. 115.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, Prezes UKE, o którym mowa w art. 190 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 68 ust. 1, staje się Prezesem UKE, o którym mowa w art. 413 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1.
2. Kadencja osoby powołanej na stanowisko Prezesa UKE na podstawie ustawy uchylanej w art. 68 ust. 1 nie ulega skróceniu.

Powołanie może być też regulacją szczególną w stosunku do przepisów ustawy określających zasady powoływania organów, np. możliwe jest inne określenie wymogów wobec organu powoływanego po raz pierwszy do czasu powołania organu w trybie nowej ustawy.

ustawa z dnia 20 grudnia 2024 r. o Radzie Fiskalnej

Art. 47.

1. Pierwszy Dyrektor Biura Rady jest powoływany przez Ministra Finansów, przy czym nabór na stanowisko Dyrektora Biura Rady jest ogłaszany w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy. Przepis art. 24 stosuje się odpowiednio.
2. Dyrektor, o którym mowa w ust. 1, kieruje Biurem Rady do dnia powołania Dyrektora Biura Rady przez Radę.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

sposób przekształcenia organów lub instytucji

Przepisy te regulują zasady przekształcania dotychczasowych organów i instytucji.

ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego

Rozdział 9

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 120. [Połączenie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej i Agencji Mienia Wojskowego]

1. Z dniem 1 października 2015 r. łączy się:

1) Wojskową Agencję Mieszkaniową utworzoną na podstawie ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;

2) Agencję Mienia Wojskowego utworzoną na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 712 oraz z 2014 r. poz. 1146).

2. Połączenie agencji, o których mowa w ust. 1, następuje przez przejęcie Agencji Mienia Wojskowego przez Wojskową Agencję Mieszkaniową.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

W przypadku zniesienia organu lub instytucji, a także w przypadku jest przekształcenia do rozstrzygnięcia w przepisach dostosowujących pozostają kwestie dotyczące:

- 1) pracowników;
- 2) mienia;
- 3) należności i zobowiązań;
- 4) uczestnictwa w postępowaniach, w których dotychczas organ był stroną;
- 5) prowadzonej dokumentacji.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

ustawa z dnia 11 września 2019 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo zamówień publicznych

Rozdział 3

Przepis uchylający, przepisy przejściowe i dostosowujące oraz przepis końcowy

Art. 100.

1. Z dniem 1 stycznia 2021 r. Urząd Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 152 ust. 3 ustawy uchylanej w art. 89, staje się Urzędem Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 467 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1.

2. Z dniem 1 stycznia 2021 r. pracownicy zatrudnieni w Urzędzie Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 152 ust. 3 ustawy uchylanej w art. 89, stają się pracownikami Urzędu Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 467 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1. Przepis art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040, 1043 i 1495) stosuje się odpowiednio.

Art. 101.

1. Z dniem 1 stycznia 2021 r. mienie Skarbu Państwa będące we władaniu Urzędu Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 152 ust. 3 ustawy uchylanej w art. 89, staje się mieniem Skarbu Państwa będącym we władaniu Urzędu Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 467 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1.

2. Należności i zobowiązania Urzędu Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 152 ust. 3 ustawy uchylanej w art. 89, z dniem 1 stycznia 2021 r. stają się należnościami i zobowiązaniami Urzędu Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 467 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

Art. 102.

1. W sprawach sądowych, sądownoadministracyjnych lub administracyjnych, wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2021 r., w których stroną lub uczestnikiem był Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 152 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 89, z dniem 1 stycznia 2021 r. stroną lub uczestnikiem staje się Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 466 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1.

2. W sprawach sądowych, sądownoadministracyjnych lub administracyjnych, wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2021 r., w których stroną lub uczestnikiem był Urząd Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 152 ust. 3 ustawy uchylanej w art. 89, z dniem 1 stycznia 2021 r. stroną lub uczestnikiem staje się Urząd Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 467 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

ustawa z dnia 10 lutego 2017 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa

Art. 49.

6. Prezes Agencji Rynku Rolnego, Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych i Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz osoby przez nich upoważnione współpracują z Pełnomocnikiem w zakresie działań, o których mowa w ust. 2, w tym zabezpieczają i przekazują dokumentację niezbędną do działania Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

2. W przepisach dostosowujących można wyjątkowo wyznaczyć termin dostosowania organów lub instytucji do nowej albo znowelizowanej ustawy.

Najczęściej taka regulacja dotyczy tych wszystkich sytuacji, które zadzieją się po raz pierwszy, np. złożenie sprawozdania rocznego, złożenie stosownego wniosku.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw

12) po rozdziale 6a dodaje się rozdział 6b w brzmieniu:

Art. 40o. Podmiot reprezentujący jest obowiązany do składania, za pośrednictwem indywidualnego konta w BDO, w terminie do dnia 15 marca, sprawozdania za poprzedni rok kalendarzowy zawierającego informacje, o których mowa w art. 73 ust. 2 pkt 2b ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Art. 40p. 1. Podmiot reprezentujący jest obowiązany do sporządzania rocznego sprawozdania o odpadach opakowaniowych, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy, odebranych z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym na terenie danej gminy, zawierającego informacje, o których mowa w ust. 3.

15) po art. 45a dodaje się art. 45b i art. 45c w brzmieniu:

Art. 45b. Podmiot reprezentujący jest obowiązany sporządzić i złożyć marszałkowi województwa roczne sprawozdanie, na zasadach określonych w dziale V rozdziale 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, oddzielnie dla każdego wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje i wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, który przystąpił do systemu kaucyjnego.

Art. 45c. Wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje oraz wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 40h ust. 3, są obowiązani sporządzić i złożyć marszałkowi województwa roczne sprawozdanie, na zasadach określonych w dziale V rozdziale 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

Art. 7. Podmiot reprezentujący obowiązany do sporządzania i składania sprawozdań, o których mowa w art. 40o i art. 40p ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, sporządza i składa je **po raz pierwszy** za rok, w którym system kaucyjny został uruchomiony.

Art. 8. Podmioty obowiązane do sporządzania i składania sprawozdań, o których mowa w art. 45b i art. 45c ustawy zmienianej w art. 1, sporządzają i składają je **po raz pierwszy** za rok 2025.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów dostosowujących

ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych

Art. 11. [Sytuacja zwierząt domowych przetrzymywanych przed umieszczeniem ich gatunku w wykazie IGO stwarzających zagrożenie dla Unii albo na liście IGO stwarzających zagrożenie dla Polski]

2. Posiadacz zwierzęcia domowego, o którym mowa w ust. 1, składa wniosek o wydanie zezwolenia na odstępstwo od zakazów, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. b oraz d rozporządzenia nr 1143/2014, albo zezwolenia na odstępstwo od zakazów, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2 i 3, albo podejmuje działanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 albo 3, w terminie 6 miesięcy od dnia umieszczenia gatunku, do którego to zwierzę należy, w wykazie IGO stwarzających zagrożenie dla Unii albo na liście IGO stwarzających zagrożenie dla Polski.

Art. 55.

Termin, o którym mowa w art. 11 ust. 2, w odniesieniu do posiadaczy gatunków umieszczonych w wykazie IGO stwarzających zagrożenie dla Unii przed dniem wejścia w życie ustawy liczy się od dnia wejścia w życie ustawy.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

§ 36. [Sposób ukształtowania rozwiązań w przepisach przejściowych i dostosowujących]

Rozwiązania przewidziane w przepisach przejściowych i dostosowujących powinny być ukształtowane w sposób nieuciążliwy dla ich adresatów i pozostawiać im możliwość przystosowania się do przepisów nowej albo znowelizowanej ustawy.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

Obowiązujące ZTP nakazują analizę zagadnień intertemporalnych i określenie w przepisach przejściowych, które regulacje mają zastosowanie do stosunków powstałych pod działaniem prawa dotychczasowego. Jednocześnie przyjęte rozwiązania powinny umożliwić adresatom tych norm dostosowanie się do nowego stanu prawnego lub dokończenie spraw rozpoczętych pod rządami starego prawa.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

Zasada zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa – określana też mianem zasady lojalności państwa wobec obywateli – zgodnie z poglądem Trybunału Konstytucyjnego „zakłada m.in., że „jeśli zapewniono obywatela, iż przez pewien czas obowiązywać go będą pewne reguły, a obywatel ów – kierując się tym zapewnieniem – rozpoczął konkretne działania, to reguł tych nie można już zmieniać na niekorzyść obywatela (...)”. Ponadto TK podkreślał w swoim orzecznictwie, że zasada ta „jest ściśle związana z bezpieczeństwem prawnym jednostki”, gdyż wyraża się ona „w takim stanowieniu i stosowaniu prawa, by nie stawało się ono swoistą pułapką dla obywatela i aby mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, iż nie naraża się na prawne skutki, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, iż jego działania podejmowane zgodnie z obowiązującym prawem będą także w przyszłości uznawane przez porządek prawny” (wyrok TK z dnia 9 czerwca 2003 r., sygn. akt SK 12/03).

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

ustawa z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi

Art. 26. Postanowienia umów o pracę i innych aktów stanowiących podstawę nawiązania stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych stanowiących podstawę zatrudnienia ustalające wynagrodzenie miesięczne, nagrodę roczną, odprawę albo świadczenia dodatkowe w wysokości wyższej niż maksymalna dopuszczona ustawą, stają się nieważne z mocy prawa z upływem 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy; zamiast nich stosuje się odpowiednie przepisy ustawy.

Art. 30. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie miesiąca od dnia jej ogłoszenia.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

W omawianym przykładzie przepisowi art. 26 tzw. ustawy kominowej został postawiony zarzut, że narusza wyrażoną w art. 2 Konstytucji zasadę demokratycznego państwa prawnego, a w szczególności wynikającą z niej m. in. zasadę zaufania obywateli do państwa i prawa, gdyż ustawodawca dokonał ingerencji w istniejący stan prawny uregulowany w oparciu o prawo pracy przez unieważnienie z mocy prawa podpisanych kontraktów.

TK nie przychylił się do tego stanowiska, gdyż „ustawodawca ustanowił w nim trzymiesięczny okres dostosowawczy do nowych przepisów. Dodatkowo uwzględnić tu należy okres vacatio legis, (...) dawało to jej adresatom niemal 5 miesięcy czasu na podjęcie decyzji”. TK ocenił także „cel ustawy, jakim było wyeliminowanie wygórowanych a przez to niesprawiedliwych i nieproporcjonalnych wynagrodzeń osób zatrudnionych w szeroko pojętym sektorze publicznym, za uzasadnione uznać można oparcie regulacji intertemporalnej na zasadzie bezpośredniego działania nowego prawa, a nie na konkurencyjnej wobec niej zasadzie przedłużonego działania dawnego prawa”.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

§ 37. [Niedopuszczalność zamieszczania w przepisach przejściowych i dostosowujących przepisów regulujących inne sprawy]

W przepisach przejściowych i dostosowujących nie zamieszcza się przepisów regulujących sprawy inne, niż określone w niniejszym rozdziale.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

ZTP wskazują na konieczność zawarcia przepisów przejściowych i dostosowujących, jeżeli reguluje się dziedzinę spraw uprzednio unormowaną przez inną ustawę (§ 14 ZTP). Regulując zasady budowy ustawy, ZTP wyraźnie wyodrębniają tę grupę przepisów. O ile nie budzi wątpliwości, że mogą one zostać zamieszczone w jednej jednostce systematyzacyjnej, to z uwagi na ich szczególny charakter nie należy ich łączyć z innymi przepisami, w szczególności z przepisami merytorycznymi.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

ZTP dopuszczają możliwość połączenia w jednej jednostce systematyzacyjnej przepisów epizodycznych, przejściowych, dostosowujących i końcowych ustawy, jeżeli nie są liczne. Zamieszcza się je wówczas pod wspólnym tytułem.

W praktyce spotyka się sytuacje, w których przepisy te są łączone, mimo że ich liczba jest duża. Jednak wówczas należy je podzielić na jednostki systematyzacyjne niższego rzędu.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

Szczególne rozwiązania dotyczące budowy rozdziału

W rozdziale „Przepisy przejściowe i dostosowujące” zamieszcza się także przepis stanowiący realizację art. 50 ust. 1a ustawy o finansach publicznych, tj. określenie maksymalnego limitu wydatków wraz z mechanizmem korygującym i określeniem właściwego organu, który monitoruje wykorzystanie limitu wydatków na wykonywanie zadania publicznego przez jednostki sektora finansów publicznych oraz odpowiada za wdrożenie mechanizmów korygujących, zwany „regułą wydatkową”.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

ustawa z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw

Art. 18.

1. Maksymalny limit wydatków budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki wynikających z niniejszej ustawy wynosi w roku:

1) 2025 – 1 350 000,00 zł;

2) ...

10) 2034 – 1 444 750,00 zł.

2. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1 oraz wdraża mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 3.

3. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków określonego w ust. 1 oraz w przypadku gdy część planowanych wydatków, o których mowa w ust. 1, przypadająca proporcjonalnie na okres od początku roku kalendarzowego do końca danego kwartału została przekroczona:

1) po pierwszym kwartale – co najmniej o 20 %,

2) po dwóch kwartałach – co najmniej o 15 %,

3) po trzech kwartałach – co najmniej o 10 %

– Prezes Urzędu Regulacji Energetyki stosuje mechanizm korygujący polegający na obniżeniu kosztów realizacji zadań, o których mowa w ust. 1.

4. W przypadku gdy wielkość wydatków w poszczególnych miesiącach jest zgodna z planem finansowym, przepisu ust. 3 nie stosuje się.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

§ 97. [Zasady systematyzowania przepisów zmieniających]

1. Jeżeli ustawa, w której artykuły pogrupowano w jednostki systematyzacyjne, zawiera liczne przepisy zmieniające, wydziela się je we wspólną jednostkę systematyzacyjną zatytułowaną „Zmiany w przepisach” i zamieszcza bezpośrednio przed przepisami epizodycznymi, przejściowymi, dostosowującymi i końcowymi.
2. Jeżeli ustawa, w której artykuły pogrupowano w jednostki systematyzacyjne, zawiera nieliczne przepisy zmieniające, przepis zmieniający albo przepisy zmieniające zamieszcza się bezpośrednio przed przepisami epizodycznymi, przejściowymi, dostosowującymi i końcowymi w jednej jednostce systematyzacyjnej, wymieniając w tytule tej jednostki rodzaje zamieszczonych w niej przepisów.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

ZTP przewidują również możliwość zamieszczenia przepisów przejściowych i dostosowujących w jednej jednostce systematycznej razem z przepisami zmieniającymi.

ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich

DZIAŁ VII

Zmiany w przepisach, przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Rozdział 1

Zmiany w przepisach

Rozdział 2

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Rozdział 3

Przepisy końcowe

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

Wymaga również zauważenia, że zgodnie z § 30 ZTP przepis o utrzymaniu w mocy dotychczasowych aktów wykonawczych ma charakter przejściowy, a zatem powinien zostać zamieszczony przed przepisami dostosowującymi.

ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym

Art. 171. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 10a ust. 8 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 143 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10a ust. 8 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 143, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów działu IV ustawy nowej.

Art. 172. 1. Tworzy się System Rejestracji Broni.

Teoretyczne aspekty formułowania przepisów przejściowych i dostosowujących

Wyształciła się jednak praktyka, różniąca się od regulacji zawartej w ZTP, zgodnie z którą przepis ten jest zamieszczany na końcu przepisów przejściowych i dostosowujących, przed przepisami końcowymi. Jak w poniższym przykładzie został zamieszczony między przepisem dostosowującym a końcowym.

ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji

Art. 108. 1. Pierwszy skład Rady Interesariuszy minister koordynator Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji powołuje nie później niż po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. (...)

Art. 111. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie: (...)

Art. 112. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Podobieństwa i różnice między przepisami epizodycznymi, przejściowymi i dostosowujących

Podobieństwa:

- 1) obowiązywanie „czasowo”:
 - a) przepisy epizodyczne – obowiązują w czasie możliwym do precyzyjnego zakreślenia,
 - b) przepisy przejściowe – obowiązują do czasu „zniknięcia” przypadków, do których mają one zastosowanie; czas może być precyzyjnie zakreślony,
 - c) przepisy dostosowujące – najczęściej mają charakter zdarzeń lub czynności o charakterze jednorazowym; czas na ich dokonanie może być precyzyjnie zakreślony;
- 2) brak możliwości zmiany przepisów po ich wyekspirowaniu;
- 3) brak potrzeby uchylecia przepisów po ich wyekspirowaniu.

Podobieństwa i różnice między przepisami epizodycznymi, przejściowymi i dostosowującymi

Różnice:

1) zakres regulacji:

- a) przepisy epizodyczne – nie określają wpływu nowego albo znowelizowanego aktu prawnego na stosunki powstałe pod działaniem aktu prawnego dotychczasowego (cecha przepisu przejściowego), lecz wprowadza odstępstwo od regulacji obowiązujących bądź je „zawiesza” na ściśle określony czas,
- b) przepisy przejściowe – reguluje się wpływ nowej albo znowelizowanej ustawy na stosunki powstałe pod działaniem ustawy albo ustaw dotychczasowych,
- c) przepisy dostosowujące – przepisy te regulują sprawy związane z dostosowaniem do nowej albo znowelizowanej ustawy jej adresatów, w tym organów lub instytucji;

2) możliwość zmiany przepisów po ich wejściu w życie:

- a) przepisy epizodyczne – jest możliwość zmiany,
- b) przepisy przejściowe – brak możliwości zmiany,
- c) przepisy dostosowujące – brak możliwości zmiany.

Dziękujemy za uwagę!

